

ERDEI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380

Ára 1 lej

IV. évfolyam 133 sz.

1935. MÁJUS 15

Szerda

Pilsudszky meghalt

Gyomor- és májrák végzett Lengyelország 68 éves diktátorával. -- A világ minden részéből impozáns részvét nyilvánul meg Lengyelország iránt

Ugyanabban az órában, amikor Laval francia külügyminiszter elhagyni készült annak az országnak határait, amelynek fővárosában nem a legkellemesebb fogadtatásban részesült, ebben a fővárosban örök álmra hunyta le szemeit az ország diktátora és voltaképpen vezetője: Pilsudszki marsall. A halál órájában elhallgatnak az ellenséges hangok, mindenki némán áll meg a államférfiu kihűlő teste előtt, de a megsemmisülés csendjében is felfakad az az érzés, hogy az események különös összejátszásában van valami végzettség. Pilsudszki marsall, akinek személye egyet jelentett Lengyelország németbarát politikájával: halott és ez a tény óriási fordulatot jelenthet a lengyel és egyben az egész nemzetközi politikában. Lavalt már viszi a vonat Moszkva felé, de azt a hideg fogadtatást, amelyben része volt Varsóban, a hirtelen Lengyelországra szakadt nemzeti gyász erősen ellensúlyozza. Na még persze korai lenne jóslásokba bocsátkozni, de előrelátható, hogy a Pilsudszki által inaugurált bizonytalan alapokon nyugvó Hitler-barát politika a marsallal együtt száll sirba és Lengyelország mihamarabb visszatér arra az utra, amely számára egyedül lehet célravezető: mindenben, ahhoz a politikához, amely számára a franciák melletti kitartást jelölte meg.

Lengyelország gyászol

Varsó, május 13.

Vasárnap este pillanatok alatt terjedt el a vészes hír a lengyel fővárosban, hogy Pilsudszki József, az újkori lengyel történelem legnagyobb alakja, Lengyelország első tábornagya, a lengyel kormány hadügyminisztere, este háromnegyed kilenckor meghalt. Pilsudszki marsall már régen betegeskedett, gyomor és májrák kínozták és az utóbbi időben egyre rosszabbodott az állapota. Tegnap bélvérzés lépett fel, a szív működés is gyengült és a marsall minden orvosi fáradozás dacára kiszenvedett.

A halálhír vétele után azonnal minisztertanácsot tartott a lengyel kormány s haladéktalanul kinevezték az új tábornagyot és a hadügyminisztert. A lengyel köztársaság elnöke is megjelent a Belvedere palotában, hogy kifejezze kegyeletét. Az elnök rádió szózatban méltatta a marsall érdemeit. A minisztertanács országos gyászt rendelt el, hasonlóképpen katonai gyászt rendelt el a hadügyminiszter is.

PILSUDSZKY ÉLETE.

Pilsudszky József a lengyel történelem legfényesebb korszakának élharcosa volt s az új, független Lengyelország megalapításában halhatatlan érdemei vannak. Az utóbbi 15 esztendőben Lengyelországban az történt, amit Pilsudszky akart s a mindenkorai kormányok sorsa csak tőle függött.

Pilsudszky József 1867. december 5-én született a Vilna melletti Zulovban. A kra-

kói egyetem orvosi fakultására iratkozott be, de politikai működése miatt távoznia kell. A szocialistákhoz csatlakozik s nem sokkal később egy cár elleni összeesküvés résztvevőjeként Szibériába deportálják öt évre. Megszökik és 1892-ben már a lengyel szocialisták vezére. Minden munkásmozgásban résztvesz és működése rettegésben tartja a cári rendőrséget. Hozzákezd a lengyel lövészcsoport szervezéséhez és ez a munkája fontos utakra viszi. A háború elején az Ausztria-Magyarországban szervezett lengyel légiók 1-es dandárjának parancsnoka lesz, de később összekülönbözik

a hadvezetőséggel és 1916-ban kilép a hadseregből. 1917-ben a lengyel államtanácsban a hadbiztonság vezetője lett, de a németek elfogják és Magdeburgba internálják. Egy év múlva nyeri vissza szabadságát és 1918-ban ő alakítja meg Varsóban a lengyel köztársasági koalíciós kormányt. Ugyanakkor a lengyel hadseregek főparancsnokságát is reá ruházzák, sőt ugyanez év november 22-én az ideiglenes államfő is ő lesz. Miután Paderewszkyt köztársasági elnökké nevezik ki, az Pilsudszkyt bizza meg a kormányalakítással. Paderewszky lemondása után Pilsudszky lesz az elnök és hatalmas energiával szervezi meg a lengyel hadsereget a szovjet támadás ellen. Ekkor ruházzák fel marsalli címmel. 1921-ben egy diák merényletet kísérel meg ellene, de a merénylet nem sikerül. 1922-ben visszavonul a politikától, de 1926-ban szükségesnek látja, hogy újból előljepjen. Fegyveres erővel átveszi a hatalmat, megbuktatja a kormányt, azonban — noha a tényleges hatalom az ő kezében van, — nem fogadja el az elnökséget, hanem ezt a méltóságot Moscickinek engedi át.

A későbbi kormányokban csak a hadügyminiszteri tárcát fogadja el, de befolyása és hatalma óriási s Lengyelország minden megnyilvánulásában az ő akaratát tolmácsolja.

Lengyelország külpolitikai irányváltozását jelenti a marsall halála

A marsall halála világszerte mély benyomást keltett s a világ minden tájáról érkeznek a részvétlétviratok. Államfők és miniszterelnökök küldik a kondoleáló táviratokat s a diplomáciai megbízottak is szakadatlanul tolmácsolják a köztársasági elnöknek kormányuk részvétét.

Külföldön politikai szempontból nagy változást várnak Lengyelországban, mert Pilsudszki német barátsága közismert volt s jórészt neki tulajdonítható, hogy a lengyelek szakítottak a hagyományos francia barátsággal. Ugy tudják, hogy a lengyel külpolitika új utakra tér és hamarosan helyreáll Páris és Varsó között a jó viszony.

Moszkva, május 13.

Laval francia külügyminiszter vasárnap délután a Szovjet-Orosz határra érkezett, ahol a kormány képviselőjében Litvinov külügyi népbiztos várta. A határállo mást, a francia államférfiu tiszteletére francia lobogokkal diszitették fel.

A lengyel kormány félhivatalosa, Kurje Korany azt írja, hogy a tárgyalások során sikerült elosztatni azokat az aggó dalmokat, amelyeket Varsóban az orosz-francia katonai szerződés megkötése okozott.

A 333 nyereményes tombola 3. száma

Jenő főherceg lesz Ausztria kormányzója?

Budapest, május 13.

A ma reggeli lapok szenzációs külpolitikai eseményről számolnak be. Eszerint Schuschnigg osztrák kancellár olaszországi tárgyalásai során megállapodott Mussolinivel az osztrák államforma megváltoztatásában s így

Ausztria hamarosan visszatér a császársághoz.

Tekintettel arra, hogy a Habsburgok restaurációja nagy nemzetközi nehézségeket okozna, egyelőre egy kormányzó kezébe tennék le az államhatalom vezetését. A Duce már bele is egyezett abba, hogy Ausztria kormányzóí székébe Jenő főherceget ültessék.

Junius 15-én kikiáltják az osztrák császárságot

Páris, május 13.

Az osztrák trón restaurációjának híre a tegnapi reggeli órákban érkezett meg Párisba, ahol az újságok már a francia kormány véleményét is közölték. A lapok szerint

A francia kormány nem ellenzi az osztrák császárság visszaállítását, ha egyelőre nem Ottót, hanem Jenő főherceget ültetik a trónra. Sőt a lapok véleménye szerint Franciaország és a kisantant határozottan támogatja ezt a tervet, mert ez az egyetlen biztosítéka annak, hogy Ausztria független maradjon.

A császárság kikiáltása ezek szerint már június 15-én végbe is fog menni.

Záptojással fogadták Vaidát a bucurestii pályaudvaron

Bucuresti, május 13.

Vaida Sándor volt miniszterelnök tegnap érkezett meg Bucurestibe. Vaidát a pályaudvaron nagy tömeg fogadta, amely szinte diadalmenetben kísérte a Vox mozi felé, ahol Vaida ki akarta kiáltani az új párt megalakítását.

Abban a pillanatban, amikor Vaida ki lépett az állomás előtti térre, egy fiatalember rontott elő a tömegből és közvetlenül közelről egy záptojást hajított Vaida arcába.

A Vaidát körülvevő tömeg majd meglincselte a fiatalembert, akit a rendőröknek nagynehezen sikerült megmenteni. A fiatal ember elmondotta, hogy Brill Mirceanak hívják és személyes bosszúból követte el a tettét.

Vaida, aki közben letörölte magáról a tojássárgáját, hiveivel tovább vonult a Vox mozihoz, ahol elmondotta a már annyiszor hallott beszédét. Kiemelte azt, hogy az országban a románoknak megvan a joguk, hogy gyűléseket tartsanak, hogy politizáljanak, verekedjenek, választási harcokban résztvehessenek, de amikor a román polgár fiát be akarja juttatni egy iparvállalathoz, akkor nincs helye.

Ezután arról beszélt, hogy az ő mozgalmá a nemzet és a nemzeti akarat egységesítését célozza. Hangsúlyozta, hogy az alkotmányt módosítani kell.

Válaszolt Vaida azokra a vádakra is, amelyek szerint ő több iparvállalatnál igazgatói tagtságot tölt be és kijelentette, hogy éppen ellenségei azok, akik nagy tömegben ülnek az igazgatói székekben.

Végül szervezkedésre hívta fel hiveit és igazságot kért a román nép számára. Az előadás után Vaida hivi bankettet rendeztek, amelyen ezer ember vett részt. A bankett után az egybegyűlt tömeg tüntetést rendezett a numerus valachicus mellett, majd csendben szétoszlott.

Az éjszakai órákban D. R. Ioanitescu lakásán kidolgozták az új párt programját. Igen érdekes körülmény az is, hogy Vaida pártját május 12-én akarta megalakítani, de ez a pártalakítás érthetetlen módon elmaradt.

Nagy szenzációt keltett a Temponak az a híre is, hogy a Vaida-féle nőmozgalom egyik vezetője egy Aslan nevű nő, akiről most kiderült, hogy zsidó és Rebekának hívják.

Nyolc-nyolc hónapra ítélték az 1930-as oradeai kommunistatüntetés fővádlottait

Oradea, május 13.

Hétfőn délelőtt tárgyalta a törvényszék harmadik szekciójának Lungociu-Sulutiu tanácsa az 1930 május 1-i kommunista tüntetés ügyét, amely a Heymanszinkör előtt zajlott le. A pernek két vádlottja, Zugumó Sándor és Karalyos Gyula voltak, akik azért kerültek csak most a bíróság elé, mert nem lehetett elővezetni őket. A harmadik vádlottat, Éczes Sándort ezelőtt egy évvel ítélték el 8 hónapi fogságra.

A mostani törvényszéki tárgyaláson ismét felvonultak azok a rendőrségi alkalmazottak, akik annak idején a tüntetést meg akarták akadályozni és a bűnjelet, egy vörös zászlót elkobozták.

A tüntető tömeg súlyosan bántalmazta Stanciulescu rendőrkapitányt. Emiatt is a két vádlottnak kellett felelnie. Mind a kettő tagadja részvételét a tüntetésben és a komiszár bántalmazásában.

Maguk a rendőrségi emberek azt vádlották a bíróság előtt, hogy nem ismerik fel a két vádlottban azokat, akik vereked-

tek, vagy hordozták a vörös zászlót, de ezt a vádlottak a rendőrségen bevallották.

A bíróság rövid tanácskozás után Zugumót és Karalyost egyenként 8 hónapi fogságra és 1000-1000 lei pénzbüntetésre ítélt. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a két vádlott felebbezett.

Harmincegyéves nagymama

Zágráb, május 13.

Európa legfiatalabb nagymamája lett a napokban egy pozsegi asszony, Francesia Matild, aki ma harmincegyéves, tizenégyéves korában ment férjhez, esztendőre kislánya született, a tizenötéves korában szintén férjhezment s most megszületet az első gyermek. Ha a család megtartja ezt a népmozgalmi tempót, a pozsegi asszony negyvenhatéves korára dédanya lesz.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a 333 nyeregményes tombolán

1935 május hó.

28 gyermek halalos csónak-szerencsétlensége Oroszországban

Moszkva, május 12.

Karkov közelében a Psel folyón borzalmas szerencsétlenség történt. Egy komp, amely 58 iskolás gyermeket szállított át a folyón, elsüllyedt. A gyermekek között pánik tört ki és bár a folyó nem volt tulságosan mély, mégis a megijedt gyermekek közül 28 belefulladt a vízbe. A többi nagynehezen sikerült megmenteni.

Agyonütött a lezuhanó fa egy legényt Vascau mellett

Oradea, május 13.

A vascaui csendőrség telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy Cristur de sus községben halalos szerencsétlenség történt. Tomse Petru 24 éves munkás az erdőben fát méterezett. Egy csomag hasábfa a legényre zuhant és olyan súlyosan megsebesítette, hogy mire rátaláltak, a szerencsétlen ember már meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Dr Imas Róza

gyermekorvos, bel- és nőgyógyász, a cluj egyetem volt tanársegéde átköltözött Bucuresti, Strada Nic. Filipescu 32. alá (prin Batistei) Telefon 2-44/76. Rendel: d. e. 8-10 és d. u. 3-6-ig. Speciális gyermektáplálási tanácsok. Quarzkezelés.

Spanyolországban tilos a jótékonykodás

Madrid, május 13.

A spanyol főváros rendőrsége olyan intézkedést hozott, amelyre még nem volt példa. Két és fél pezeta pénzbüntetéssel sújtják, akit tettenérnek — jótékonykodáson. A különös intézkedésre az készítette a rendőrséget, hogy a főleg a belvárosban hihetetlenül elszaporodtak a koldusok s eddig minden rendszabály, amelyet a koldusinvázió ellen életbeléptettek, megbukott. hiába helyezték kilátásba a legszigorubb büntetést, most kimondották, hogy a rendőr nyomban köteles pénzbüntetéssel sújtani azt a jótékony embert, akit alamizsna adáson ér.

— Veszedelmes betörőt fogtak el a szőlőhegyen. Az oradeai rendőrség sikeres fogást csinált, amennyiben sikerült le tartóztatnia a szőlőhegyen Pop Traian, országosan körözött betörőt. Pop Traian a múlt évben városunkban is számos betörést és lopást követett el. Legutóbb Salontán "dolgozott" de ott sem sikerült elcsipni. A banditát kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Terményárak Oradeán

Buza 430, rozs 350, zab 330, árpa 310, kukorica 270-280, tökmag 500, napraforgó 350, fehér bab 300.

Időjárás

Mérsékelt északnyugati szél, néhány helyen zápor, a hőmérséklet tovább csökken, a mélyebb fekvésű helyeken gyenge talajmenti fagy.

Amerika megszakítja Németországgal a diplomáciai viszonyt?

Az Egyesült Államok berlini nagykövete váratlanul elhagyta állomás helyét és visszatért Washingtonba

Berlin, május 13.

Az Egyesült Államok berlini nagykövete tegnap nap folyamán váratlanul elutazott Németországból visszatért Washingtonba. A követ hirtelen távozása nemcsak egész Németországban, de a nyugati államok fővárosának politikai köreiben is nagy meglepetést keltett.

Hitlernek még a tegnapi nap folyamán tudomására adták, hogy a követ eltávozott anélkül, hogy előzőleg erről jelentést tett volna a birodalmi külügyminisztériumban.

Német politikai körökben a követ értehetetlen elutazása meglehetősen nagy izgalmat keltett és attól tartanak, hogy az Egyesült Államok meg akarja szakítani a diplomáciai viszonyt Németországgal.

A bizonytalanságot növeli az a körülmény, hogy a berlini amerikai követségen minden felvilágosítást megtagadnak a követ utazására nézve.

Haldoklik a bucurestii szociáldemokrata-párt irodájában lefolyt verekedés áldozata

Koponyaalapi törést szenvedett és egyik szemét elvesztette

Bucuresti, május 13.

Beszámoltunk arról a kinos botrányról, amely a szociáldemokrata párt bucurestii irodájában játszódott le és amelynek során Minescu, a párt egyik vezetőségi tagja súlyosan bántalmazta Joja ügyvédet, aki egy munkás küldöttséget vezetett a pártirodába. Minescu az uccán is üldözte, majd a robogó villamos elé lökte a szerencsétlen embert.

Joja oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani a Brancovescu kórházba. Itt megállapítást nyert, hogy

Jojának koponyaalapi törése van és állapota válságos. Az orvosok véleménye szerint ha Joja felépül is, egyik szemét elveszti.

Mirescu ellen egyébként megindult az eljárás.

Poincaré jótékonycélra hagyta egész vagyonát

Páris, május 13.

A Journal közli Poincaré végrendeletét, melynek értelmében az elhunyt államférfi összes ingó és ingatlan vagyonát Muese-megyére hagyta azzal a feltétellel, hogy a megye a hagyományozó sampigny-i birtokán fiúarvázat létesít. A végrendelet csak Poincaré özvegyének halála után lép érvénybe, mert addig az özvegyé a haszonélvezeti jog.

Füstmérgezésben meghalt egy leány Tg.-Mures közelében

Targul-Mures, május 13.

Milas községben halálos szerencsétlenség történt. Herga Anna éjszaka befűtött és elfelejtette, hogy kőzőleg lezárta a kémény lyukat. A füst ilyen módon a szobába szorult s a leánya és unokahuga súlyos füstmérgezést szenvedtek. Kórházba szállították őket, ahol Herga Annát sikerült megmenteni, de unokahuga Anna Colbas meghalt.

Az országfejlesztési kölcsönkötvények második huzása

Az állami belső kölcsönkötvények második sorsolása megkezdődött a pénzügyminisztériumban kihúzták az alábbi számú kötvényeket:

1200 lejt nyertek:

557.510-20	2.443.361-80
583.641-60	2.460.441-60
620.881-900	2.469.361-80
652.281-300	2.494.392-40
679.853-60	2.520.541-60
695.481-500	2.548.701-20
706.321-40	2.579.361-80
711.321-40	2.591.581-600
749.801-20	2.625.941-60
757.961-80	2.641.181-200
1.498.421-40	2.669.941-60
1.521.721-40	2.724.721-40
1.529.261-80	2.734.316-20
1.554.161-80	2.773.381-400
1.560.295-300	2.797.451-52
1.587.741-46	2.799.059-60
1.595.661-80	2.833.601-20
1.616.061-80	2.857.301-20
1.639.981-1640000	2.879.861-80
1.669.284-300	2.950.001-30
1.714.921-40	2.975.421-40
1.753.301-20	2.987.221-40
1.775.781-800	2.995.281-300
1.800.281-300	3.075.381-400
1.817.341-50	3.039.690-700
1.826.021-40	3.044.701-20
1.857.181-200	3.069.801-16
1.881.941-60	3.086.821-32
1.903.961-80	3.091.741-47
1.917.141-60	3.106.761-80
1.924.921-40	3.123.061-80
1.958.121-40	3.132.401-20
1.990.601-20	3.148.921-40
2.027.861-80	3.166.561-80
2.052.841-60	3.185.021-31
2.057.384-400	3.195.061-80
2.147.721-40	3.205.205-20
2.211.341-60	3.226.521-40
2.225.721-40	3.233.461-80
2.257.981-2258000	3.252.761-80
2.275.421-40	3.261.921-50
2.326.641-60	3.308.841-60
2.335.821-40	3.329.421-40
2.365.981-2366000	3.351.081-100
2.374.941-60	3.370.681-95
2.384.021-40	3.384.141-60
2.410.141-60	3.410.001-14

(Folytatjuk).

Május 15-én több mint 26 milliót sorsol ki az Oszálysorsjáték a III. osztályon.

A sorsjegyeket csak 14-ig lehet megújítani!

Banca Iliescu S. A.

Oradeai fiókja: Bulevardul Regele Ferdinand 11. (Casa Nationala épületében)

Megrendítő öngyilkosság a Tátra egyik hegycsucsán

Mérget vett be, spiritusszal leöntötte és felgyújtotta magát, majd a hegyszakadékba akart ugrani egy 32 éves fiatal ember

Varsó, május 13.

Az öngyilkosságnak borzalmas módját választotta egy vilnai lengyel magántisztviselő, Bartoszewicz Gusztáv. A 32 éves fiatal ember elutazott a Tátrába megmászta az egyik hegycsucsot, a hegy tetején nagy adag mérget vett be, leöntötte magát spiritusszal, meggyújtotta a ruháját s végül égő fáklyaként le akarta vetni magát a

hegycsucs alatt tántogó többszáz méter mély szakadékba. Az utolsó pillanatban azonban elhagyta a bátorsága s velőtrázó segélykiáltások között lerohant a völgybe, mire azonban a legközelebbi faluhoz ért, összerogyott. Kórházba szállították, de már nem lehetett megmenteni az életnek. Kinos szenvedés után behalt a harmadfoku égési sebekbe.

Egy bestiális mostohaanya rémtette

Férjével együtt hónapokon át éhezettette, ki-nozta és sanyargatta mostohagyermekait

Szeged, május 13.

A sándorfalva csendőrség letartóztatta és beszállította a szegedi ügyészség fogházába Seres János gazdálkodót és feleségét, Sáringer Etelt. Az a vád ellenük, hogy gyermekeiket, az ötéves Jánost és a 11 éves Istvánt hónapok óta

a legkegyetlenebbül megkínózták, sanyargatták, éhezettették.

Seresnek második felesége Sáringer Etel, a gyerekek első házasságából származnak. A csendőrségnek tudomására jutott, hogy a mostoha kegyetlenül bánik a gyerekekkel, télen a legnagyobb hidegben az udvarra kergeti, az őr elé köti ki őket, nem enged be a lakásba. A gyermekek végtagjai le is fagytak.

KALANDOS
SZERELEM

17

A szfinksz megindult. Könnyedén ro-
bogtak ki a községből. Lágy szél simogata-
ta végig az arcukat. Aimée vérében úgy
lúktetett a kalandvágy és a szabadság örö-
me, mine valami erős, édes bor.

— Itt vagyunk! — mondta végre
Billy, amint befordultak az elhagyott, kop-
pár fensikra. Most szabadjára engedte a
szfinkszet és repültek, akár a szél. A fer-
sik másik végén Billy hirtelen megállította
a gépet és leugrott.

Az egyik oldalon cserjés árok húzódott
el mellettük, a másik oldalon sima, hosszú,
füves földdarab. Billy erre vezette rá a gé-
pet.

— Most először is meg kell tanulnia a
gép összetételét. Szétszedjük az egészet, az
után megint összeszereljük. Meglátja, milyen
édes kis masina ez. Figyeljen.

Aimée letérdelt a fűre s figyelt. Billy
pedig folyékonyan magyarázni kezdett s
közben szétszedte a gépet. Aimée meglepő-
dötten látta, hogy bár fantasztikus gyors-
sággal jöttek, alig melegegett át a gép
belseje. Husz percen át figyelt Billy ma-
gyarázatára és maga is megtapogatott,
megnézett minden egyes csavart.

— Hallja! — mondta Billy a végén
gyönyörűséggel — hiszen magát alig kell
tanítani! Ugy ért hozzá, mint a kacsza az
uszáshoz. Született motorvezető.

— Én semmit sem tudok magához ké-
pest — mondta Aimée őszinte csodálattal.
Mennyi dolga lehetett már mindenféle gép-
pel! Nagyszerű ez a szfinksz. Ilyen még
nem volt a világon! Vegyük csak le a cil-
dert is és nézzük meg az egészet.

Apróra szétszedték, aztán újra össze-
rakták a gépezetet. Amint ott térdeltek a
munka lázában egymás mellett, majdnem
összeért a fejük.

— A haja csiklandozza a szememet —
szólt egyszer Billy.

— A szél mindig elkapja — mentegető-
zött Aimée és hátrasimította. — Majd szer-
zek szoros sapkát, olyant, mint a magáé.

Billy rátekintett bronzszínű, hullámos
hajára és megrázta a fejét.

— Azért azt nem muszáj éppen.

Egy pillanatig egymásra néztek.

— Most megmutatom, hogyan kell kor-
mányozni a gépet — mondta Billy hirtelen.

Aimée felült a motorra és Billy pontos-
san megmagyarázta neki, melyik fogantyú
mire való. Ezt már tovább tartott megta-
nulni. A fékek egészen ujszerű berendezé-
sűk voltak. De Aimée tíz perc múlva már
egészen pontosan elvégezte, amit Billy
mondott neki.

— Nagyszerű — dicsérte Billy lelke-
sen. — Kis cimbora, a szfinksz egészen a
magáé! Most kipróbáljuk az utazást is, ma-
ga fog ülni elől, én meg hátul. Majd vigyá-
zok, hogy ne történjék baj. Hanem, ha ked-
ves az élete, vigyázzon maga is. Ha neki-
ereszti, egyszeriben elvisz minket a világ
végére.

Aimée óvatos lassúsággal indult meg.
A szfinksz tökéletes gépezete, szempillan-
tásnyi pontossággal kezelhetősége meglepte
és csodálathoz ejtette. Fokozatosan emelte
a sebességet tizenöt, aztán husz kilométer-
re. Megrészegítette a gyorsaság, megrésze-
gítette az a könnyedség, amivel egyetlen
ujjnyomásra engedelmesskedett neki a gép.

— Pompás, nagyszerű — próbálta kiál-
tani a szélben, ami a szájába fújt.

— Úgyesen dolgozik — kiáltotta Billy
a fülébe. Többször megállította és újra
megindította vele a motort.

— Hát nem a legkitünőbb női gép?

— De mennyire — lelkesedett Aimée,
bár nagy bajban volt hosszú szoknyája mi-
att, mert a nagy szélben egyre odakapta a
gép.

(Folyt. köv.)

Meg akarják szervezni
a szociáldemokraták az egész világ
munkásságát Németország ellen

Brüsszel, május 13.

A Munkások Világszervezetének köz-
ponti irodája Brüsszelben határozatot ho-
zott, amelynek főbb pontjai a következők.
Meg kell szervezni a világ munkásságát Né-
metország külpolitikája ellen. A szervez-

kedés célja az, hogy olyan egyezményt
hozzanak, amely teljesen bekeríti és körül-
zárja Németországot.

Sürgősen kéri a leszerelési konfe-
rencia összehívását, amelyen állást kell fog-
lalni a háborús Németország ellen.

Csodálatos teltekezés Oroszországban

Egyszeri vetés után évenként
háromszor lehet aratni

Moszkva, május 13.

Az a hír, mely most Moszkvából érke-
zik, érdekesebb, mint az utolsó évtizedek
összes politikai világeseményei.

Oroszországban sikerült egy olyan bu-
zafajtát nemesíteni, mely forradalmasítja
az egész világ mezőgazdaságát.

A buzanemesítéssel már régebb idő-
 óta folynak kísérletezések, az eddigi kísér-
letek azonban főleg a buza sikértartalmá-
nak, valamint fajsúlyának növelésére irá-
nyultak. A turkesztáni buzanemesítő álló-
máson most sikerült kitermelni az évelő-
buzát. A buzát egy évelőzűvel keresztez-
ték s a kereszteződésnél származó buzafajt
csak egyszer kell elvetni, aratás után
ugyanugy, mint a réten a fű, ismét ki-
kel.

Szakértők szerint az évelőbuza még közép-
európai éghajlat alatt is minden különö-
sebb megmunkálás nélkül évenként két ter-
mést hoz.

A turkesztáni gabonanemesítő intézet
igazgatójának kijelentése szerint a gabona-
nemesítő állomás oly mennyiségű évelőbu-
zamatot fog termelni, hogy azzal el lehet
látni az egész világ vetőmagszükségletét.

Az évelőbuza kvalitásokban felülmúlja
az eddig ismert összes buzafajtákat, siker-
tartalma nagy, fajsúlya 95 és ami a leg-
fontosabb: bármily talajon megterem anél-
kül, hogy a földet évenként szántani kel-
lene.

Turkesztánban, ahol a csodálatos bu-
zafajtát nemesítették, az évelő buzát éven-
ként háromszor aratják.

Rejtélyes gyilkosság
Diciosanmartin mellettAz ügyészség elrendelte a hetekkel ezelőtt eltemetett
öregasszony holttestének exhumálását

Diciosanmartin, május 13.

Rejtélyes ügyben folytat nyomozást az
ügyészség. A közeli Ozd községben néhány
hétrel ezelőtt meghalt egy Gilen Mária ne-
vű 78 éves öregasszony.

A temetést minden további nélkül en-
gedélyezték, mert semmiféle gyantók nem
merült föl, melyből arra lehetett volna kö-
vetkeztetni, hogy a halált külső erőszak
okozta volna. Két nappal ezelőtt azonban
jelentkezett az elhunyt egyik fia az ügyész-
ségen és elmondta, hogy

édes anyja nem halhatott meg termé-
szetes halállal s alapos bizonyítékai

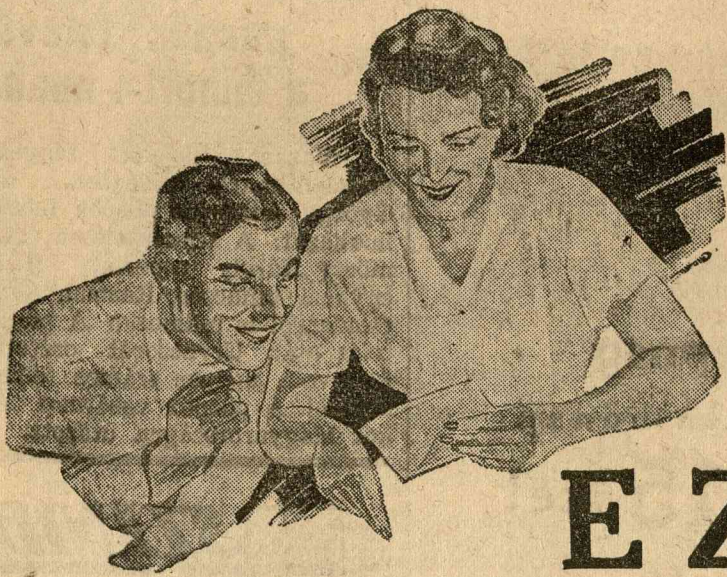
vannak arra nézve, hogy egyik menyő-
ölte meg.

Az ügyészség azonnal megindította az
nyomozást és megállapították, hogy Gilen Ma-
ria halála előtt két héttel összeveszett
egyik menyével s a veszekedés hevében a
fiatal asszony a földre taszította Zuhanás
közben bal lába megsérült s a sérülések
olyan súlyosak voltak, hogy azonnal ágyba
kellett fektetni. A beteg az ágyból aztán
fel sem kelt többet és két hét múlva meg-
halt. Az ügyészség elrendelte az exhumá-
lást.

Ujjoncok eskütétele Bucarestiben

A fővárosban fényes külsőségek közepette ment
végbe az 1935-ös korosztály eskü-
tétele.

E Z

az én számom!

EGY MILLIÓT NYERTEM!

Igy történt volna, ha a bíró, akiről itt szó van, idejében megújította volna sorsjegyét. Valóban, az a szám, amelylyel addig játszott, egy milliót nyert, de más számára, aki idejében megújította sorsjegyét és még új sorsjegyet is vásárolt.

Mindenkivel megtörténhetik ugyanez az eset, ha nem újítja meg idejében sorsjegyét, hogy minden húzáson résztvegyen. Ne feledje el, hogy a szerencse nem szalad vakon Ön után, hanem keresni kell. Akinek sorsjegye van a zsebében, szerencsés, mert a sorsjáték a milliók százait osztja szét játékosai között.

MÁJUS 15.-ÉN

van a III. osztály húzása, amely az utolsó a június 15-iki nagy húzás előtt. Ujtsa meg sorsjegyét még ma és vásároljon új sorsjegyeket. Gondoljon a bíróra, aki elvesztett egy milliót!

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brașov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe.	Tg. Mureș	Ernest Revész
Cluj	Banca Iliescu	Timișoara	Banca Centrală Banca de Scont Banca Timișoarei

Kölcsönkötvényekkel fizetik ki a nyugdíjasok követeléseit

București, május 13.

Érdekes tervezet készült el azon nyugdíjasokra és magánosokra vonatkozólag, — akinek követelésük van az államtól. Mivel adóbont már nem kaphatnak, az állam a II. belföldi kölcsön akció megindítása alkalmával ezen kölcsön kötvényekkel foja adósságát rendezni.

Részletesebb információt nem közöl a

pénzügyminiszteri leirat és így a szükséges tennivalókat csak annak idején adjuk az érdekeltek tudomására.

Az állam hitelezői mindenesetre jobb üzletet csinálnának a kölcsönkötvényekkel, mint az adóbonokkal, mert az előbbi a bonnal szemben csaknem kétszeres árfolyamon jegyzik.

Rossz termés lesz az idén

A földművelésügyi minisztérium vezérigazgatójának szomorú nyilatkozata

București, május 13.

A földművelésügyi minisztérium vezérigazgatója tegnap a következő szóbeli jelentést adta a termeléskilátásokról:

A központba érkező vidéki jelentések azt mutatják, hogy az idén sem számíthatunk bőséges terméseredményre. A buza- vetésben a fagy, különösen a Bánságban

és Besszerábiában sokkal nagyobb károkat okozott, mint amennyi feltehető volt. A tengeri vetési munkálatait a hideg időjárás erősen késleltette. Nem számíthatunk ez idén jó búzatermésre. Azonkívül a szőlők és gyümölcskertek szenvedtek nagy fagykárokat.

Haromszáz éves a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem

Budapest, május 13.

Vasárnap ünnepelték meg Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetem fennállásának 300 éves évfordulóját. Az ünnepségen Horthy Miklóst Hóman Bálint kultuszminiszter képviselte, de jelen voltak a politikai, közéleti, tudományos és társadalmi élet előkelőségei is, valamint Magyarországnak többi főiskoláinak kiküldöttei.

Biztos egzisztencia:

Rendkívül olcsó árban nagyszerűen bevezetett hölgyeknek alkalmas üzlet a Corso legszebb helyén családi okok miatt átadó. Szakmára a vevőt tökéletesen kiképezzük. Cím a kiadóban.

Sport

Budapest-Gráz 6:4 (2:3)

Budapest, május 13.

Az osztrák-magyar válogatott mérkőzést megelőzőleg Budapest és Gráz városainak amatőr válogatottja mérkőzött egymással. Az eredmény 6:4 (2:3) a magyar csapat javára.

Spanyolország-Németország 2:1

Köln, május 13.

Hetvenötezer néző jelenlétében játszottak le a kölni stadionban a Spanyolország-Németország válogatott futballmérkőzést, amely 2:1 arányban végződött a szenzációs formát ki játszó spanyol csapat javára. A mérkőzést a belga Langenus vezette le.

Ausztria B.-Lengyelország 5:2 3:1

Becs, május 13.

Az osztrák fővárosban Ausztria B. válogatottja Lengyelország válogatottját látta vendégül, amelyet 3:1 arányú félidő után 5:2 arányban győzött le.

— Kolping—Tilcsigdi S. C. 4:0 (1:0).

II.-ik osztályu bajnoki mérkőzés. A mérkőzést a Kolping megérdemelten nyerte.

RÁDIÓMŰSOR

KEDD

București: 18: Hanglemezek 19: Hírek 19.15: Hanglemezek 20: Előadás 20.20: Hanglemezek 20.45: Előadás 21.05: Zenekari és hegedűhangverseny 22: Előadás 22.15: Zenekari hangverseny 23: Hírek 23.25: Vendéglői zene.

Budapest: 7.45: Torna, hanglemezek 11: Hírek 11.20: Csevegés 11.45: Előadás 13.05: A rendőrök hangversenye 14.30: Dalnégyes 15.40: Piac és konyha 18.35: Szalonzene 18.55: Francia nyelvlecké 19.45: Hangjáték 20.45: Cigányzene 21.50: Hírek 22.10: Zongora 22.50: Hanglemezek 23.35: Előadás 23.50: Az Opera zenekarának hangversenye 1.05: Hírek.

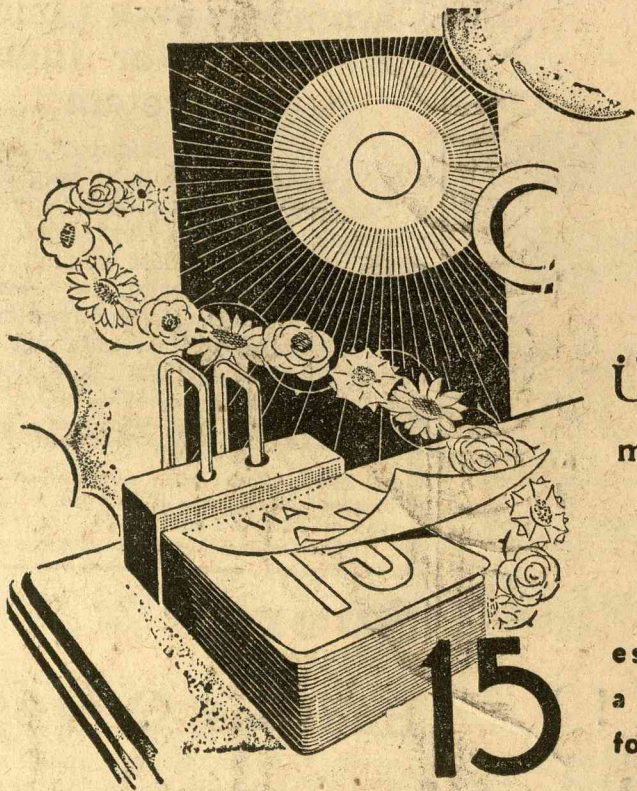
SZERDA

București: 18: Könnyű zene 19: Hírek 19.15: Könnyű zene 20: Előadás 20.20: Hanglemezek 20.45: Előadás 21: Zongora-ötös 21.35: Román dalok 22: Előadás 22.15: Könnyű zene 23: Hírek 23.25: Könnyű zene.

Budapest: 7.45: Torna, hanglemezek 11: Hírek 11.20: Előadás 11.45: A magyar Délamerikában 12.10: Vizállásjelentés 13: Déli harangszó 13.05: Hanglemezek 14.30: Könnyű zene 15.40: Piac és konyha 18: Előadás 18.20: Cigányzene 19.30: Olasz nyelvoktatás 20: Költészet és zene 21.15: Hangjáték 23: Hírek 23.20: Cigányzene 0.20: Dzséz 1.05: Hírek.

5. oldal.

„ERDELYI MAGYARSÁG”
1935. MÁJUS 15.

Ünnepnap
minden hónap
15-ike!

esedékességek napja
a lakbérfizetés napja
fontos dátum, a hónap
közepe

most ünnepnap lett, az Állami Sorsjáték révén, amelynek huzása minden hónap 15-én van. Mindenütt felbukkannak az Állami Sorsjáték teremtette milliomosok Számtalan ember, lett boldog azáltal, hogy a sorsjátékon játszott és senki sem panaszkodhatik, hogy valamit veszített volna. Mert ez a román sorsjáték jellemzője: a kiadásokat nem érezni meg, ellenben a nyeremények is nagyok és számuk is sok. Aki nem ujtja meg idejében sorsjegyét, fut a szerencse elől. Utolsó napok a sorsjegy megújítására és új sorsjegyek vásárlására most vannak.

15-én lesz a 3. osztály huzása. Újra új milliomosok és új nagy nyeremények. Ne fusson el a szerencse elől, most, a június 15-iki nagy huzás előestéjén, amikor 6 óra alatt 200 milliót osztanak szét.

**AZ ÁLLAMI
SORSJÁTÉK**

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit Banca Dacia Union
Brașov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Tg. Mureș	Ernest Révész
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe.	Timișoara	Banca Centrală Banca de Scont Banca Timișoarei
Cluj	Banca Iliescu		

Ismét a Népszövetség napirendjére tűzték a jugoszláv-magyar viszály ügyét

Genfből jelentik: A Népszövetség május 20-i ülésén napirendre tűzték a jugoszláv-magyar viszály ügyét, A maresillei merénylet előadója Eden lord főpecsétör lesz, aki kijelentette, hogy nyilatkozni tud az ügy politikai háttéréről is. Genfi jelentés szerint már összeállították a szeptember 9-i rendes ülés napirendjét is, melyen több fontos tárgy szerepel.

Nagyszabású városfejlesztési programot dolgozott ki a polgármester

A városházán a nyár beáulával fokozott aktivitásra készülnek. Moson polgármester fáradhatatlan irányítása mellett folynak a munkálatok s több fontos tervet akarnak keresztül vinni. Így többek között meg akarják valósítani a szanatorium régi elképzelését. Ez a városi szanatorium a strand mellett épülne s azt hiszik, hogy a városnak új jövedelmi forrást nyitna.

A polgármester azon is fáradozik hogy keresztülvigye Oradeának fürdővárossá való kinevezését.

Bucurestiben jár el ebben az ügyben s remélhetőleg közbenjárása nem lesz eredménytelen. Azt is elhatározták, hogy renoválják a színház belsejét.

A külső javításokat már keresztülvitték, de most átfestik az egész színházat, kijavítják a székeket és páholyokat, egyszóval olyan általános tatarozást hajtanak végre, amilyen még a színház építése óta nem volt.

A tatarozási munkálatokat a nyár folyamán akarják megkezdeni.

Boros György unitárius püspök felavatta a bihori-i imaházat

Vasárnap délelőtt fényes ünnepek voltak Biharia községben, ahol dr. Boros György unitárius püspök felszentelte az új imaházat. A felszentelésen részt vett Ürmösy Károly esperes, Hadházy Sándor egyházi tanácsos, Razman Samu lelkész és Oradeáról is számosan. A püspök a felszentelés után Urvacsorát osztott, majd bakt volt, melyen számos felköszöntő hangzott el. A püspök vasárnap éjjel egy órakor Magyarországra utazott.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedden délután 4 órakor: Én és a kisöcsém. 15 és 20 lejes helyárakkal.

Kedden este 9 órakor: Premier. Lovagias ügy. Hunyady Sándor legsikerültebb és legszenzációsabb vigjátéka.

Szerdán délután 4 órakor: 15 és 20 lejes helyárakkal: VIKI.

Szerdán este 9 órakor: Bucsú előadás. Lovagias ügy. Utolsó bucsú előadás.

Mozgósínházak műsora:

Apollo: Csillag ragyog az égen. Josef Schmidt-el.

Capitol: Kettős műsor. 1. Nők... nők... 2. Tör titka.

Heymann: Kis Dorrit. Anny Ondrával a főszerepben.

APRÓHIRDETÉSEK

Két jóbarát. Csatlakozunk mi is a Magyarországi nagy táborához. Ugy gondoljuk, hogy ezen az úton megtaláljuk a magunkhoz illő párunkat. Mindketten 24 éves fiatal emberek vagyunk. Hozományt nem kérünk, de jövődöbelünk segítségével szeretnénk elhelyezkedni. Benősülés lehetséges. Válaszlevél után megírunk mindent magunkról. Jelige "Bihormegye". 2488

„Várad” jelígre levél van a kiadóban. Jobb fiatal embert vagy nőt teljes ellátással fölveszek. Oradea, Danila Pop 7. Jobbra 4. ajtó. 2521

Nyári női, férfi szövet maradékok ruha méretben legolcsóbb árban Pável-ucca 27. szám. 2524

Vályogot megrendelésre vettetek drbja 60 bani, Str. Iuliu Maniu 80. 2523

Borbélyüzlet, mely 20 év óta fenn áll, vezetés hiányában eladó. Értekezni Strada Randunicii 6. 2522

Mindenes hosszabb bizonyítvánnyal felvétetik. Str. Castelului 6. Háztulajdonosnál. 2499

Jómegjelenésű intelligens, szorgalmas urak havi biztos 3—4000 lej biztos keresetre tehetnek szert ügynököléssel. Cím a kiadóban.

Szobainast jó bizonyítvánnyal felvesz Oroszlán gyógyszerár Piata Mihai Viteazul 14. 2520

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal 15-re felveszek. Székely, Dr. Aurel Lazar 17. szám. 2525

Tolóséket (beteg részére) jókarban levőt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 2473

Magánháza eladnám vagy elcserelem, lehetőleg a Komendáns réten. Cím: Lascar Catargiu 3. (Dosu telep.)

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházban. Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Mindenes szobaleányt felveszek azonálra. Str. Grivitei 32. 2507

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA